

Intervju med stortingsrepresentant Grunde Almeland fra Venstre.

Intervjuleder er Eilif Hallingstad Finnseth, prosjektleder hos Unge funksjonshemmede.

Intervjuet er transkribert med hjelp av KI, og rettet på av Eilif Finnseth.

Hele intervjuet:

Eilif Finnseth

Velkommen Grunde Almeland. Du er fra partiet Venstre. Du sitter på Stortinget og du er komitéleder for familie og kulturkomiteen. Så det er veldig kjekt at du er her på vårt flotte kjøkken, kanskje litt trange, men allikevel flotte kjøkken med Unge funksjonshemmede. Vi har fått et prosjekt, sponset av Bufdir som heter Barrierefritt Demokrati. Vi har lyst til å se på barrierene som unge voksne og særlig unge voksne med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer opplever i demokratiet, i samfunnet og det som gjør at man sliter med å få lov til å delta.

Det kan være fysiske barrierer, manglende universell utforming, men også holdninger, hets lave forventninger og slike ting som gjør at man ikke føler at man er en del av det fellesskapet. Men vil gjerne at alle skal være en del av det. Så derfor er det veldig fint for å høre hvordan Venstre stiller seg til noen saker. Ønsker at det kanskje blir enklere for folk som vil benytte stemmeretten i høst ved at de kan vite mer om et av partiene som stiller til valg. Det første jeg lurte på er at siden du er stortingsrepresentant fra Oslo fylke, er det noe som jeg bor i, og du er også tidligere statssekretær.

Hva betyr det for deg å være folkevalgt?

Grunde Almeland

Det å være folkevalgt er først og fremst et veldig stort ansvar. Det betyr jo at folk har vist deg tilliten verdig til å gjøre en jobb på vegne av de, og det prøver jeg å ta med meg hver eneste dag. Også det at det å ha et sånt verv som jeg har det er noe man låner. Jeg er veldig opptatt av at man nettopp låner et verv. At det ikke er en karriere, fordi det handler om at du i en liten tid, og sannsynligvis i en liten tid av et langt liv, har muligheten til å gjøre ganske mye som påvirker folks liv. Det betyr at hver eneste dag jeg går på jobb, så må jeg prøve å utnytte den tiden best mulig. Hvert fall når du er et parti som Venstre som jo kan svinge litt på målinger. Så vet man også at den tiden man har. Det må man utnytte veldig godt.

Og det betyr jo at det å være folkevalgt handler rett og slett om å prøve og få gjennomslag for mest mulig praktisk politikk. Det betyr noen ganger at vi som Venstre er med på ganske vanskelige kompromisser, der vi rett og slett tror at kompromissene blir bedre av at vi er innenfor enn at vi står utenfor og er rene og ranke. Altså min tidligere partileder pleide å si det sånn. Hvem er det du ønsker å heie på? Vil du heie på ridderen i skinnende rustning, eller vil du heie på den ridderen som faktisk har vært ute i en kamp?

Eilif Finnseth

Ja, fint sagt. En av de sakene som mange bryr seg om, særlig i 2021. Det var klima. Klimavalget var det snakk om i 2021. I 2023 så var det snakk om at den saken er borte,

glemt og låst bort i en skuff. Greta Thunberg-generasjonen er borte og nå prater man mer om økonomi. Da var det også de borgerlige som gikk frem, og det var litt av det som var fokuset. At de grønne partiene som Venstre, som gikk litt fram i 2021 nå hadde mindre å si, virket det som i 2023. I 2025 så er det jo mye snakk om internasjonal uro, diplomati, kriminalitet, økonomi og det er mindre snakk om klima. Som et av de grønne partiene på Stortinget. Hvilken rolle er det klima har ved årets valg?

Grunde Almeland

Altså klimaet er jo, og kampen for å gjøre noe med klimaendringene er jo, mer aktuell enn noensinne. Det er viktigere nå enn det har vært i alle tidligere valg, fordi at konsekvensene av klimaendringene kommer nærmere oss for hver eneste dag som går. Og derfor er det jo for Venstre, som det har vært i alle tider, klima og kampen for et bedre miljø er en av våre hovedsaker. Det er det vi prioriterer i alle de steder der vi får lov til å være med å styre, fordi det er helt avgjørende for egentlig alt annet vi driver med. Vi må redusere konsekvensene av klimaendringene.

Sånn at for oss så handler ikke dette om hvorvidt saken er populær eller ikke. Det handler om at det rett og slett er avgjørende å gjøre at vi gjør noe med det. Og så er det jo helt riktig at fokuset i denne valgkampen er på helt andre områder enn på klima. Og det bekymrer jo meg, fordi jeg tror jo at konsekvensene av det, er jo at særlig de store styringspartiene bruker mindre energi på klima. Altså når Arbeiderpartiet for eksempel fremmer valgløfter nå, så er plutselig ikke klimaet en del av det de snakker om sant, og dette ser vi handler egentlig om alle partier som ikke er da blant de grønne partiene. De mister gradvis mer fokus på dette området, og bruker ikke like mye politisk kapital på det. Og det betyr at sånne partier som Venstre blir helt avgjørende hvis man skal klare å få gjennomslag for god klimapolitikk.

Og det er som jeg sa i starten, klimaet er mer aktuelt enn noen gang, selv om det ikke er høyest på den politiske agendaen.

Eilif Finnseth

Vil klimaet bli høyt på agendaen hvis det er samarbeid med Fremskrittspartiet i regjering?

Grunde Almeland

Vi har jo vist at når vi har også samarbeidet med Fremskrittspartiet både nasjonalt, men også lokalt rundt omkring i Norge, så har vi sagt at klimaet er såpass viktig for oss, og det er avgjørende at vi gjør noe med utslippene. Så må vi må vi være kreative på hvordan vi skal klare å få til det. Men altså, vi har jo sittet i regjering med FRP har fått gjennomslag for en Co2 avgift. Så det at vi sitter og styrer Oslo, men og sørger for framdrift for CO2 fangst og lagring på Klemetsrud, sant?

Vi har mange eksempler på hvordan vi faktisk klarer å prioritere dette også i vanskelige samarbeid.

Eilif Finnseth

I høst er jo klimaet en viktig sak, selv om man ikke hører så mye om det. En grunn jeg tar frem klimaet er at det, på lik linje med andre internasjonale kriser, treffer marginaliserte grupper. Som kvinner, barn og eldre. Det treffer personer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer i veldig stor grad. De internasjonale krisene som krigene. Vi ser jo altså Ukraina-krigen, Gaza-krigen, konflikter mellom Israel og Iran, Pakistan og India. Det er en stor flyktningkrise. Flere hundre millioner lever i sårbare eller forferdelig situasjoner. Dette treffer jo marginaliserte grupper som funksjonshemmede i stor grad.

Hvis du kunne få bestemt litt mer, hvilken rolle er det Norge ville tatt internasjonalt i møte med disse utfordringene?

Grunde Almeland

Ja, altså for Norge og for norske innbyggere, så er det helt avgjørende at vi opprettholder en verden der folkeretten er avgjørende. Der den regelstyrte verdensorden er den som avgjør utfall av konflikter, av diskusjoner og tvister rundt omkring i verden. Rett og slett fordi det er det som også ivaretar grunnleggende rettigheter for innbyggere rundt omkring i hele verden. Vi vet at autoritære krefter og autoritære styresett i sånne typer regimer, vil det alltid være minoriteter som er utsatt. Hele bredden av likestillingsfeltet som jeg jobber med i den komiteen, er jo det som ofte ofres eller umenneskeliggjøres eller demoniseres i den type styresett og regimer.

Men det den regelstyrte verdensorden har gjort, er at den setter rettighetene for minoriteter på agendaen. At man får viktige internasjonale konvensjoner som gir statlige forpliktelser for å ivareta grunnleggende rettigheter til folk. CRPD er jo et produkt av en sånn tanke om at vi har et solidaritetsprinsipp i verden. Og det er helt avgjørende også for Norsk sikkerhet at det fortsetter, fordi Norge til tross for at vi er et rikt land, så er de fortsatt et lite land. Det er helt klart i Norges interesse, og derfor må Norge ha pågangsmot egentlig i hele den kampen. Det betyr også at vi må sørge for at vi ikke sluntrer unna på arbeidet, enten det er på klimasiden eller det med å oppfylle CRPD. Vi må være gode eksempler på at vi faktisk også, som det heter, på godt norsk: Practise what you preach.

At du faktisk også kan stå med rak rygg på talerstolen i FN og si at disse rettighetene er viktige uten at det skal stilles spørsmål ved om du faktisk følger de opp i ditt eget land.

Eilif Finnseth

Det er veldig interessant at du tar opp CRPD. Det er jo en av de viktige sakene i år for oss i Unge funksjonshemmede. Den sittende regjeringen har jo sagt at de skal legge frem et forslag i høst. Det kommer til å bli behandlet av et nytt stortingsflertall. Vi vet ikke hvordan det kan se ut. Det kan hende at de rødgrønne har en veldig stor posisjon, og det kan hende de borgerlige får en større posisjon. Vi vet ikke om den nye regjeringen, hvis det er borgerlige som styrer, kommer til å legge frem det. Vi har mange ulike spørsmål mot det.

Jeg har lurt litt på, for jeg vet at Venstre er for CRPD. 7 av 9 partier på Stortinget er jo for å få CRPD i norsk lov. Det er ikke alle som har vedtatt hvor den skal. Noen vil ha den spesifikt i

menneskerettsloven. Noen vil ha den likestillingsloven. Noen bryr seg bare at den kommer inn. Så man har litt ulike utgangspunkt. Det jeg har lurt på, siden jeg vet at Venstre er for. Tidligere har vi sett at i borgerlige samarbeid, så stemmer man imot politikk man er for. For eksempel ved CRPD, som ble felt i 2021 fordi at Høyre og Frp, som er de største borgerlige partiene, er imot. Da tvinger de samarbeidspartnere til å stemme mot politikk som det.

Siden CRPD kan være stort rettighetsløft for en såpass stor og marginalisert samfunnsgruppe. Vil våre rettigheter kunne bli forhandlet bort, hvis de borgerlige får makten i høst?

Grunde Almeland

For Venstre, så er dette et grunnleggende viktig spørsmål, noe vi vil prioritere. Det som er den store endringen egentlig siden 2021, er jo at stadig flere partier har blitt for å inkorporere CRPD. Hvis du hadde hatt den samme introduksjon til det spørsmålet før valget i 2021, og tidligere valg også, så hadde ikke antallet og ambisjonene til de ulike partiene vært det samme. Sånn at debatten har flyttet seg ganske mye. Det gjør også at de 2 partiene du nevner på borgerlig side, har jo også fått inn langt mye mer offensiv politikk også på likestillings og rettighetssporet på hele funksjonsfeltet. Det har vært en ganske stor bevegelse som gjør at jeg tror at det er mye større sjanse for å få større gjennomslag på dette feltet, også i de årene som kommer. Jeg er egentlig ganske grunnleggende skuffet over regjeringen i denne perioden, fordi regjeringen har sittet med et flertall i Stortinget for å få gjennomslag for inkorporering av CRPD. Men de har valgt å ikke gjøre noe i hele perioden.

Ja, det er ikke så lenge siden de annonserte at de faktisk skulle oppfylle det de gikk til valg på, nemlig og inkorporere CRPD, men de valgte altså å gjøre det på en måte som at de begynte arbeidet først helt på slutten av perioden. Sånn at det ikke var mulig å sette fram forslaget i et storting der du visste du hadde flertall for det. Venstre vil være med og sikre flertall på dette i neste periode. Det kommer vi til å stemme for hvis vi kommer i posisjon, og hvis vi kommer i posisjon så kommer vi til å jobbe for dette. Men jeg er altså skuffet for at vi ikke allerede har fått gjort det, og så er det jo noen sårne ting som gjør at noen partier har vært negative til å inkorporere CRPD. Det handler jo også om det praktiske.

Da er det særlig dette vergemål-spørsmålet som en er opptatt av. Og der har jo Venstre i motsetning til de andre partiene, vært veldig tydelig på hva vi faktisk vil gjøre med vergemålsloven. Vi vil egentlig fjerne hele det oppsettet rundt hvordan vergemålsordningen fungerer i dag, og innføre det vi kaller beslutningsassistanse. Det skal i utgangspunktet handle om en mer rettighetsbasert tilnærming til dette, der man tar det enkelte mennesket som er i en krevende situasjon større på alvor. Dette er også i tråd med det internasjonale menneskerettighetsorganisasjoner peker på at er en riktig vei å gå. Det er også det samme som for eksempel Norges institusjon for menneskerettigheter har pekt på.

For Venstre så handler ikke dette bare om en sånn luftig lovnad om at dette her mener vi, men vi har også gått inn i den praktiske politikken og levert forslag på Stortinget på hvordan man skal gjøre det.

Eilif Finnseth

Da gleder jeg meg til å se hvordan debatten blir i høst, og at Venstre stemmer for CRPD. Det er jo vi veldig glad for. Et annen tiltak som også hjelper mange personer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer. Det er et viktig tiltak lokalt, og det er BPA tilbudet. Brukerstyrt personlig assistanse som mange trenger for å kunne operere optimalt. For å få mulighet og tilgang til det offentlige rom. Om det er på fritidsarenaen. Om det er arbeid, på skole eller helsesektoren, så er BPA helt nødvendig for mange for å kunne delta i samfunnet. Jeg har ikke helt klart for meg hva Venstre sitt standpunkt for BPA er. For folk har litt ulike ideer på dette.

Noen vil beholde det kommunalt, men at staten skal ta større del av regningen. Andre vil at staten skal ta ansvar for hele tjenesten og gjøre det universelt og at man skal kunne gå vekk fra det kommunale styret. Hva er det Venstre vil gjøre med BPA-tjenesten?

Grunde Almeland

Venstre vil at det skal være statlig, og det har vi programfestet. Vi har også foreslått det i Stortinget denne perioden, men blitt stemt ned av de andre partiene. Det som er utfordringen i dag, som du jo er inne på å beskrive, er jo at det er så utrolig stor forskjell fra kommune til kommune. Om hvilken ordning man får. Hvor mange timer man får, og hvordan dette fungerer. Det handler mindre om behovene til den enkelte person, og mer om kommunens økonomi. Det er ikke en måte vi kan styre en ordning på, som vi vet fungerer helt utrolig godt. Som vi vet er avgjørende for fullverdig, likeverdig deltakelse i samfunnet. Jeg har mye erfaring gjennom mitt eget parti.

Det har vært helt avgjørende at folk skal få være en fullverdig del av både arbeidslivet og ikke minst fritiden. Å ha et engasjement på siden av arbeid og det man driver med. For oss er BPA en utrolig viktig ordning som vi må sørge for at har den funksjonen det var ment til å ha, og at man sørger for at økonomi ikke skal være avgjørende for om man får oppfylt helt grunnleggende rettigheter. Så dette er veldig tydelig i programpunktet til Venstre. Jeg har også personlig foreslått det i Stortinget.

Eilif Finnseth

Så bra du nevnte det med et inkluderende arbeidsliv. Vi er jo spente på hvordan en fremtidig regjering, hvem enn som styrer eller sitter i den, kommer til å jobbe for at arbeidslivet ikke bare bli mer inkluderende, men også tilgjengelig. At man vil kunne få flere personer med funksjonsnedsettelse ut i jobb og at de kan bli der. De vil ikke bare oppleve mestring, men ønsker også å bli heiet fram av et arbeidsliv som vil ha dem der.

Hvordan er det dere kan jobbe for at dette kan skje?

Grunde Almeland

Altså. Først og fremst må jeg si at jeg tror veldig mange arbeidsplasser der ute går glipp av store talenter, store ressurser som har ekstremt mye å bidra med, men at det i stor grad er fordommer som hindrer folk å faktisk ta folk seriøst. Som gjør at de ikke blir innkalt til

intervju. For man må faktisk gi dem en sjanse. Så er det selvsagt en del praktiske hindringer, men jeg tror fordommer og holdninger er noe vi absolutt må jobbe med. Når det kommer til de mer praktiske tingene, så har jo Venstre programfestet at vi ønsker at universell utforming på arbeidsplassen er tilpasset. Altså på den fysiske arbeidsplassen, men også ting som IKT, verktøyer og systemer. Og at den type universell utforming også skal inn i likestillingsloven. For vi tror på det med å få det inn i det lovverket.

Det er ikke mangel på lovparagrafer om dette, men det å få det inn i også det rettighetslovverket vil gjøre at du får et system der man kan påklage arbeidsgivere som ikke følger opp rettighetene til folk gjennom likestilling- og diskrimineringsnemnda for eksempel. Det gjør også at man i større grad kan holde arbeidsgivere ansvarlige for om man gjør den egentlige lovpålagte plikten man har for å tilpasse arbeidsplassen sin. Det finnes jo mange gode ordninger gjennom NAV som er kjempegode for arbeidsgivere, hadde de bare visst om det eller turt å ta sjansen. Syk setning og si, men jeg tror den type gulrøtter er veldig bra. De vil vi selvsagt beholde, men de trenger også litt pisk for å sørge for at arbeidsgivere tar seg sammen, og faktisk gjør de ganske små tilpasninger som trengs på en arbeidsplass.

Eilif Finnseth

Så Venstre blir både gulrot og piske-partiet da?

Grunde Almeland

Ja, det tror vi. På en rekke områder, så er vi opptatt av at vi skal ha gulrøtter, og at vi skal få folk med oss. Men når det kommer til grunnleggende rettigheter, så er det ikke sånn at det er valgfritt med oppfølging.

Eilif Finnseth

Du sitter jo i familie og kulturkomiteen. Du leder den faktisk. Så jeg må jo stille et spørsmål om kultur, for at det er jo en bakgrunn som du vil ha et unikt synspunkt på. Det er også noe vi jobber mye med her i UngFunk. Vi har jo et prosjekt som heter Barrierefri Fritid, som jobber med å se på tilgjengelighet på fritidsarenaen, i kulturektoren og på alle som har aktivitetstilbud. Det jobber de aktivt med, for å bygge opp kompetanse på hvordan man kan tilgjengeliggjøre tilbud for alle, og særlig for barn og unge.

Kanskje det er et litt åpent spørsmål, og håper du kan være litt spesifikk, hvordan er det Venstre kan jobbe for at kulturektoren blir mer inkluderende for personer med funksjonsnedsettelse? Kanskje både for publikummere som opplever kultur, men også medvirkende i kulturen. Hvordan kan det gjøres?

Grunde Almeland

Nei for det første så har Venstre en grunnleggende tanke i kulturpolitikken. Statlige penger skal gå til å spre makt i kulturlivet. Det vil si at det i mindre grad skal være små, sentrale miljøer som bestemmer hva som er god og riktig kultur. Hva som skal få de store pengene på kultur, men at det i større grad skal være en grasrotbevegelse som er med å definere hva vi skal putte penger på i norsk kulturliv. Som eksempel viste vi det når vi satt i regjering sist,

for da hadde vi en stor mangfoldssatsing, som for øvrig denne regjeringen kuttet, men som nettopp gikk på mangfolds-initiativer innenfor kulturlivet. Det skulle gjøre det lettere for oss og store institusjoner å prøve ut testing av nye mangfolds-initiativer. Sånn at man tok ned, altså det høres mer brutalt ut å si det, risikoen med å prøve ut noen nye. Man er jo alltid spent på om man har et publikum når man driver en kultur. sant? Men det var rett og slett for at det skulle være lettere å prøve ut ting, men det skulle også være lettere, å ansette mer mangfoldig.

Så det er sånne typer initiativer har vi i Venstre vist at vi er opptatt av. Det er og selvsagt noe vi kommer til å være opptatt av igjen. Når det kommer til de mer sånn praktiske på funksjonsfeltet, så er jo det med assistanse helt avgjørende her. Vi vet at mangel på BPA-timer er også noe som forhindrer folk til å delta på fritidsaktiviteter og på kulturaktiviteter. Vi vet at mangel på deltakelse i idretten ofte handler om at man ikke får utstyret tilpasset. Den potten som skal gå til å få utstyr og for å delta i idrett. Den er brukt opp omtrent før året starter. Vi har vist i våre alternative budsjetter i denne perioden at det er en pott vi ønsker å øke. Vi ønsker at folk skal få tak i grunnleggende utstyr som er tilpasset sånn at de kan være med på idrettsaktiviteter. Det som er paradoksalt her er jo at paraiddretten skriker etter flere deltakere. Det er mangel på det statlige ansvaret, og så handler det for eksempel om tegnspråkfeltet. Folk som trenger tegnspråktolking, får ofte ikke tolking. Det gjør at de ikke får vært med på ulike fritidsaktiviteter.

På store arrangementer, så mener jeg at arrangørene har et ansvar for å tilrettelegge, både når kommer til universell utforming og når det kommer til tolkning. Men på veldig mange sånn små steder og på fritidsaktiviteter så handler det ofte om at man selv får den tolken. Vi ser at veldig mange ikke får det. Det er noe av det Venstre over tid har vært opptatt av. Nå hører du om du snakker med en som jobber på kulturfeltet. For dette er jeg veldig opptatt av. Det å bygge institusjoner som er rettet mot ulike deler av befolkningen er altså helt avgjørende for at alle skal få oppleve kunst og kultur av høy kvalitet.

Det betyr blant annet at Teater MANU, som jo er et profesjonelt teater som spiller og produserer og lager ny dramatik på norsk tegnspråk, får ekstra penger. Sånn at de kan ha flere forestillinger og mer produktivitet og aktivitet enn det de har i dag. Det er et eksempel da, på hvordan vi også bygger profesjonelle institusjoner eller mener vi bør bygge profesjonelle institutt.

Eilif Finnseth

Du nevnte tegnspråk, og jeg bare lurte på. Jeg skjønner at det er veldig viktig for Venstre, og det er jeg glad for å høre, for vi klarer over og ser jo at det er mangelvare i norsk kultur. Det er få arrangører som tilbyr det. Men også er ressursene tynnslett.

Du nevnte at det var veldig viktig for deg, men kan du nevne noen tiltak som Venstre og du går til valg på som vil styrke tegnspråk tjenesten i Norge?

Grunde Almeland

Ja, altså personlig så har jeg fremmet flere forslag om dette i Stortinget for å løfte

tolketjenesten ut av der han er plassert i dag. For å få en bedre organisering. Sann at man kan ha mer penger til tolkene, og at det faktisk er flere tolker tilgjengelig til de tidene som er mer ugunstige. Det er ofte det vi ser. Frilanstolker vegrer seg for å ta tolkeoppdrag på ugunstige tidspunkt, rett og slett fordi at det er for dårlig betalt. Det handler om at vi må organisere selve tolketjenesten på en bedre måte.

De grepene vi gjorde når vi satt i regjering sist og hadde ansvar for. Ikke tolkefeltet som det er organisert i dag, under Arbeids og sosialdepartementet. Men vi hadde jo ansvar for kunnskapsdepartementet, som den gangen hadde integrering. Og en del av det var jo den nasjonale tolketjenesten som også betyr tale-tolk. Men det vi gjorde, var jo at når vi etablerte ny tolkelov, så inkluderte vi også tolking for norsk tegnspråk og døvetolkning. Rett og slett fordi at man skulle løfte statusen på feltet og sørge for at tolkning på ulike språk, inkludert norsk tegnspråk, ble likestilt med taletolk. Ikke for at det skal være en motsetning av det i helserettighetene man har, men for at tolkefeltet skal få et statusløft, sann at man kan øke rekrutteringen til feltet. Det er eksempler på ting vi har gjort og eksempler på ting vi har foreslått, men er blitt nedstemt.

Eilif Finnseth

Apropos ting som er blitt nedstemt. Jeg har nevnt tidligere at Arbeiderparti-regjeringen har fremmet et lovforslag, eller skal fremme, og det er vi veldig glad for. Men de har jo ikke, hva skal man si, plettfri vandel. Det er en sak som vi ble veldig skuffet over i vår. Det var saken som ville hindre at unge voksne mot deres vilje blir satt på sykehjem på grunn av manglende tilbud i kommunen. Det var et bredt spekter av partier fra ytterst på den borgerlige side til ytterst på den rødgrønne siden. Partiene var samlet om at vi ikke ville ha det slik. Regjeringen skulle egentlig legge fram et lovforslag som skulle forby at unge voksne kunne havne på sykehjem mot deres vilje, på grunn av en funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom. Og det er jo flere unge som dette skjer med i dag.

Dette er jo flere andre partier som prater mye om. Vi håper jo at i den neste stortingsperioden så vil det komme et nytt sånt forslag om å forby dette, slik at alle unge kan oppleve at deres rettigheter blir ivaretatt av politikerne og at de kan oppleve å få lov til å bo der de vil, og ikke bli tvunget på et sykehjem. Når en slik sak kanskje blir fremmet i kommende perioden, hvordan er det Venstre vil jobbe for at ingen havner på et sykehjem mot deres vilje?

Grunde Almeland

For Venstre, så er det helt grunnleggende at alle skal leve. Fullverdige likestilte liv, og det betyr også at du skal ha makten over din egen hverdag. Det er jo derfor vi har vært så opptatt av BPA. Fordi det handler om å sørge for at folk selv skal få lov til å definere hvordan de vil leve livet sitt, og det å bruke tvang for å løse det som er økonomiske utfordringer i kommuner.

Det er noe som jeg rister på hodet av gang på gang der jeg ser eksempler på det. Det handler rett og slett om at man ikke tar folks grunnleggende rettigheter på alvor. For Venstre er det

helt klart viktig å arbeide for at folk får lov til å definere mer over sin egen hverdag. Og så er det et lite paradoks som jeg er bekymret over i de årene som kommer. Det er det at stadig oftere ser vi at demografi-utviklingen, som vil si det at det blir flere eldre, og kostnadene knyttet til at det blir flere eldre, blir satt opp imot ordninger som skal sørge for at funksjonshemmede får oppfylt grunnleggende rettigheter.

Det mener jeg er et sånt paradoks som vi politikere ikke kan akseptere. Da må man sørge for at man styrer politikken på en bedre måte. Der vi ikke kompromisser med grunnleggende rettigheter for å løse økonomiske utfordringer for kommunene. Det er ikke sånn vi kan drive politikk, og det er også grunnen til at vi på blant annet BPA har sagt at staten må ta et ansvar for finansieringen av det, og at ikke kommunene må snu på kronene for å se om de kan oppfylle helt grunnleggende rettigheter.

Eilif Finnseth

Da antar jeg at Venstre kommer til å jobbe for at et sånt forbud faktisk kan skje i den kommende perioden da?

Grunde Almeland

Ja, nå har jeg ikke det forslaget faktisk på bordet, så vi må jo se på hvordan det er utformet. Men det er den innstillingen vi går inn med det i, og så kommer i hvert fall jeg til å jobbe alt jeg kan for at folk skal få bestemme selv hvor de vil bo. Det virker helt grunnleggende.

Eilif Finnseth

Ja så klart. Jeg har lyst til å stille et siste spørsmål fordi at jeg tenkte på barrierer. Vi er jo unge mennesker og på familie- og kulturfeltet. Der finnes det et folkehelseproblem i samfunnet. Ensomhet, som mange prater om, og samtidig så føles det ut som at vi har gjort det i en årrekke. Når jeg var ung, så opplevde jeg også at man pratet mye om mental helse og ensomhet, og det er nå alt for mange år siden. Fremdeles er det snakk om det.

Det har kommet mikropartier som tar opp ensomhet som sin viktigste fanesak og mange politikere virker litt målbundet. At de ikke klarer å få gjort noe med å forhindre dette her. Nesten halvparten av befolkningen opplever ensomhet. Hva er det partiene kan gjøre for å motvirke dette?

Grunde Almeland

Det er mange årsaker til at folk opplever ensomhet. En ting er at man ikke får tilgang på aktiviteter som jeg snakket litt om. Det er en av grunnene til at BPA er så viktig for Venstre. Fordi det er rett og slett, fjerner de barrierene. For å få lov til å gå over terskelen, og å delta i en fritidsaktivitet. Det er én måte å sørge for at man får være del av fellesskapet. En annen ting som jeg personlig også engasjerer meg veldig sterkt for, er jo å arbeide mot mobbing, og utenforskap i skolen.

De tiltakene vi vet fungerer, ser vi også blir nedprioritert av den sittende regjeringen. Et av de tiltakene vi vet fungerer veldig godt er den skolemiljø-satsingen hvor vi bygger opp et

breiere team og mer støtte rundt både elev og lærer. For å klare å få skapt bedre skolemiljø i hver klasse. De skolene som har fått penger til å jobbe på den måten sier at de får veldig gode resultater.

Elevene rapporterer om at skolemiljøene blir veldig mye bedre, men vi ser at på budsjettet, når vi foreslår å styrke dette på Stortinget, så blir vi nedstemt. Blant annet fordi regjeringen som skulle komme med en stor satsing i revidert nasjonalbudsjett. Den kom i revidert nasjonalbudsjett, men SV og Arbeiderpartiet i sin budsjettenighet kuttet hele den ekstra satsingen. Vi vet at det finnes gode måter å gjøre ting på, men de prioriteres ikke når det kommer til stykket. Det er noe vi må få endret, så skolemiljøer fjerner barrierer for deltakelse. Det er veldig viktig. Og så er det en ting til som jeg er opptatt av.

Det at vi må støtte sivilsamfunn bedre enn det vi gjør i dag. At vi sørger for at særlig ungdomsfrivilligheten, som jeg selv har bakgrunn fra og derfor vet hvor viktig det er, får mer penger, får mer hjelp og støtte. Fordi det er ofte ungdommer selv som best vet hvordan man skal kunne løse utfordringer for ungdom og hvordan man kan skape gode møteplasser og gode arenaer.

Eilif Finnseth

Takk for samtalen!